

Istraživanje zapošljivosti diplomiranih osoba

Provedeno tijekom studenog i prosinca 2021. na generaciji koja je diplomirala 2020. godine
Pravni fakultet Sveučilišta u Osijeku

Agencija za znanost i visoko obrazovanje, od 2017. godine, provodi istraživanja o zapošljivosti osoba koje su diplomirale na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj. U istraživanju provedenom u 2021. godini, među 85 visokih učilišta, sudjelovala je i Vaša ustanova.

Ovaj se ciklus istraživanja temelji na odgovorima ispitanika koji su završili preddiplomski, diplomski ili integrirani studij¹ na visokim učilištima tijekom 2020. godine (koju je obilježila pandemija). I u takvim okolnostima, visoka su učilišta dostavila AZVO-u ispunjene obrasce s privolama i kontaktima od ukupno 13 591 diplomanda koji je završio studij 2020. godine. Pravni fakultet Sveučilišta u Osijeku doprinio je sa 78 suglasnosti, što predstavlja 26 % od generacije diplomiranih prema podacima evidentiranim u DZS-u (297). Od toga su, na temelju poziva dostavljenog na e-adrese, 34 (44 %) diplomanda ispunila *online* upitnik, čime je obuhvaćeno 11 % generacije koja je diplomirala na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Osijeku². S obzirom na to da 30 ispitanika u vrijeme istraživanja više nije studiralo, postignut je broj odgovora koji opravdava razmatranje zapošljivosti na razini visokog učilišta, iako je pouzdanost procjena na takvom poduzorku bitno manja nego u općim analizama istraživanja dostupnim na <https://www.studij.hr/zaposljivost>.

Za razliku od prethodnih godina u kojima su vam dostavljeni osnovni statistički rezultati i deskriptivna analiza po pojedinim pitanjima i temama ankete, ove smo godine za svaku ustanovu zasebno sastavili kratko izvješće usmjereno na devet ključnih pokazatelja iskustava i ishoda na tržištu rada, usustavljeno prema procjeni sudionika nešto više od godinu dana nakon stjecanja diplome. Navedeni se pokazatelji odnose na zastupljenost u rasponu poželjnih i relevantnih ishoda i iskustava među diplomiranim, počevši od pronalaska i stabilnosti posla, preko rada u struci, plaće i zadovoljstva poslom, do studijske mobilnosti i uloge studija u nalaženju posla. Nadalje, ti su pokazatelji na razini visokog učilišta smješteni u kontekst rezultata dobivenih na cjelokupnom uzorku, uz procjenu postojanja statističke značajnosti mogućih razlika. Također, s obzirom na dostatan broj sudionika koji su diplomirali na pojedinim programima i poljima znanosti na Fakultetu, pokazatelji ishoda prikazani su i na toj razini, u okviru ishoda u programima istih polja znanosti na drugim visokim učilištima.

Ovakvim smo postupkom usmjerili pozornost na širi skup relevantnih ishoda u prijelazu studenata Vašeg Fakulteta iz sustava obrazovanja na tržište rada koji nadilaze uobičajeno/rutinsko nalaženje posla. Takav uvid može omogućiti razmatranja o potencijalnom doprinosu studija u pripremi prelazak i u možebitnom unaprjeđenju ishoda za buduće generacije. Usto, ovakvim pregledom, ukazujući na referentne razine ishoda u općem uzorku i usporedivim poljima te uzimajući u obzir ograničenu statističku snagu institucionalnog uzorka, namjeravamo izbjeći „institucionalni partikularizam“, odnosno rizik da se opći obrasci koji karakteriziraju čitavo hrvatsko tržište rada ili njegove pojedine sektore u cijelosti pripisuju pojedinim visokim učilištima. Stoga, za dobivanje širih uvida u opće obrasce preporučamo pregled istraživačkog izvještaja dostupnog na <https://www.studij.hr/zaposljivost>.

¹ U ovom izvještaju nisu korišteni nazivi za vrste studija uvedeni krajem 2022. godine novim Zakonom o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (NN 119/22) (sveučilišni prijediplomski studij, sveučilišni diplomski studij, sveučilišni integrirani studij, stručni prijediplomski studij i stručni diplomski studij) jer su sudionici istraživanja upisali i završili studij te ispunili anketu u vrijeme dok je na snazi bila stara nomenklatura pa je ista i zadržana.

² Usporedbe radi, na razini svih visokih učilišta koja su sudjelovala ove godine, u prosjeku su prikupljene suglasnosti od 68,6 % diplomiranih ispitanika, prosječna stopa odaziva iznosila je 36,2 %, a obuhvat generacije anketom 24,9 %.

Nadamo se da će vam dostavljeno izvješće biti informativno i poticajno za daljnje osnaživanje Fakulteta. Cijenit ćemo svaku Vašu povratnu informaciju i/ili prijedloge koje možete poslati na e-adresu: zaposljivost@azvo.hr. U slučaju potrebe za detaljnijim analizama, možemo vam dostaviti podskup mikropodataka za Vaš Fakultet.

Ishodi na razini visokog učilišta

	Pravni fakultet Sveučilišta u Osijeku	Realiziran i uzorak
Ishod: Studijska međunarodna mobilnost	0 %	12 %
Ishod: Procjena korisnosti studija	3,2	3,6
Ishod: Uloga studija u zapošljavanju	0 %	10 %
Ishod: Zaposlenost u vrijeme ankete	87 %	83 %
Ishod: Brz dolazak do trajnog zaposlenja	18 %	34 %
Ishod: Posao u struci	75 %	80 %
Ishod: Siguran posao na neodređeno	17 %	50 %
Ishod: Plaća iznad prosječne plaće u RH	0 %	34 %
Ishod: Visoko zadovoljstvo poslom	33 %	32 %
Sumarni rezultat ishoda	2,8	4,0

Broj sudionika s visokog učilišta: 34. Od toga više ne studira: 30.

Napomene: Zelenom su bojom označeni pokazatelji koji su na razini visokog učilišta povoljniji nego na ostalim ustanovama, a crvenom oni manje povoljni, uz statističku značajnost ($p < 0,05$). Uz izuzetak mobilnosti, rezultati se ne odnose na sudionike koji su u vrijeme istraživanja studirali na višoj razini. Pokazatelji koji se odnose na karakteristike posla uključuju isključivo zaposlene sudionike. Pokazatelji zapošljavanja i karakteristika posla ne uključuju poslove koji su započeti prije upisa na studij.

Diplomande s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Osijeku karakteriziraju nepovoljniji ishodi u trima od devet promatranih dimenzija u odnosu na diplomande ostalih visokih učilišta. U vrijeme istraživanja krajem 2021. tek je 17 % diplomiranih ispitanika imalo siguran posao na neodređeno. Također, diplomandi ovog Visokog učilišta uopće nisu sudjelovali u programima međunarodne mobilnosti (dok je na razini uzorka sudjelovanje u mobilnostima na razini od 12 %), a i procjena korisnosti studija u profesionalnoj karijeri nešto je niža nego na razini uzorka.

U pet preostalih dimenzija, odnosno u ulozi studija u zapošljavanju, zaposlenosti u vrijeme ankete, brzini dolaska do trajnog zaposlenja, radu u struci, iznadprosječnoj plaći i zadovoljstvu poslom, diplomandi s Pravnog fakulteta u Osijeku ne razlikuju se u odnosu na opću populaciju diplomiranih osoba.

Ishodi na razini polja znanosti

Polje znanosti završenog studija	Pravo	
	Pravni fakultet Sveučilišta u Osijeku	Realizirani uzorak
Broj sudionika	30	146
od toga više ne studira	30	136
Ishod: Studijska međunarodna mobilnost	0 %	8 %
Ishod: Procjena korisnosti studija	3,2	3,3
Ishod: Uloga studija u zapošljavanju	0 %	4 %
Ishod: Zaposlenost u vrijeme ankete	87 %	76 %
Ishod: Brz dolazak do trajnog zaposlenja	18 %	19 %
Ishod: Posao u struci	75 %	81 %

Ishod: Siguran posao na neodređeno	17 %	40 %
Ishod: Plaća iznad prosječne plaće u RH	0 %	13 %
Ishod: Visoko zadovoljstvo poslom	33 %	38 %
Sumarni rezultat ishoda	2,8	3,4

Napomene: *Zelenom* su bojom označeni pokazatelji koji su na razini visokog učilišta povoljniji nego kod ostalih sudionika istog polja znanosti, a *crvenom* oni manje povoljni, uz statističku značajnost ($p < 0,05$). Prikazana su samo polja u kojima je barem deset sudionika visokog učilišta diplomiralo i u trenutku ankete više nisu bili studenti.

I u kontekstu onih koji su diplomirali u polju prava na drugim visokim učilištima, diplomande s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Osijeku karakteriziraju izostanak sudjelovanja u međunarodnim studijskim mobilnostima te veća nesigurnost posla, odnosno manja učestalost zapošljavanja na neodređeno.

U ostalim promatranim dimenzijama, diplomandi prava s Pravnog fakulteta u Osijeku ne razlikuju se značajno od svojih kolega iz istog polja znanosti s drugih fakulteta.

Ishodi na razini pojedinih programa

Polje znanosti završenog studija	Pravo	
Studij	Pravo	Javna uprava
Vrsta i razina studijskog programa (HKO)	7.1.sv (int.)	7.1.st
Polje znanosti završenog studija	Pravo	Pravo
Broj sudionika	14	16
od toga više ne studira	14	16
Ishod: Studijska međunarodna mobilnost	0 %	0 %
Ishod: Procjena korisnosti studija	3,5	2,9
Ishod: Uloga studija u zapošljavanju	0 %	0 %
Ishod: Zaposlenost u vrijeme ankete	86 %	88 %
Ishod: Brz dolazak do trajnog zaposlenja	23 %	0 %
Ishod: Posao u struci	73 %	100 %
Ishod: Siguran posao na neodređeno	18 %	0 %
Ishod: Plaća iznad prosječne plaće u RH	0 %	0 %
Ishod: Visoko zadovoljstvo poslom	36 %	0 %
Sumarni rezultat ishoda	3,0	2,4

Napomene: *Ispunjene ćelije označavaju pokazatelje koji odstupaju od vrijednosti pokazatelja za polje znanosti prikazano u prethodnoj tablici. Zelenom* su bojom označeni pokazatelji koji su na razini programa visokog učilišta povoljniji nego kod ostalih sudionika istog polja znanosti, a *crvenom* oni manje povoljni, uz statističku značajnost ($p < 0,05$). Prikazani su samo programi u kojima je barem deset sudionika visokog učilišta diplomiralo i u trenutku ankete više nisu bili studenti.

Posebno ćemo se osvrnuti na programe s kojih je istraživanju pristupilo barem deset sudionika koji više ne studiraju. Na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Osijeku izdvojena su dva takva programa.

Jedan od tih programa je Pravo, na kojem je, bez obzira na to što je u toj skupini pouzdanost procjena niska zbog malog broja sudionika, vidljivo da se diplomandi tog programa ne razlikuju statistički značajno od svojih kolega iz istog polja znanosti na ovom ili drugim visokim učilištima.

Kod drugog programa, Javne uprave, pouzdanost procjena također je niska zbog malog broja sudionika, ali je vidljivo da diplomandi tog programa nešto niže ocjene daju svom studiju u dimenziji korisnosti studija u profesionalnoj karijeri. Ostali postignuti ishodi ne odskakuju od prosječnih vrijednosti postignutih na razini polja znanosti.

Nastavak suradnje na istraživanju

Zaključno bi vas još jednom željeli podsjetiti da snaga i korisnost uvida iz ovakvih istraživanja na razini visokih učilišta proizlaze iz njihova obuhvata, odnosno prikupljenih suglasnosti i kontakata osoba koje su diplomirale, što je proces koji zahtjeva sustavan angažman i podršku visokog učilišta.

Tako su kontakti prikupljeni 2021. godine potpomogli provedbu Eurograduate istraživanja krajem 2022. godine, a suglasnosti osoba koje su diplomirale prethodne 2022. godine koristit će se u ciklusu istraživanja koje će se provoditi krajem 2023. Dodatni naponi za uključivanje osoba koje su diplomirale i koje će diplomirati ove godine rezultirat će boljim temeljem za istraživanje u 2024. godini.